

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Социалната икономика в Латинска Америка“

(2012/С 143/06)

Докладчик: MIGUEL ÁNGEL CABRA DE LUNA

На 18 януари 2011 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно

„Социалната икономика в Латинска Америка“.

Специализирана секция „Външни отношения“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 24 януари 2012 г.

На 478-ата си пленарна сесия, проведена на 22 и 23 февруари 2012 г. (заседание от 22 февруари 2012 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 141 гласа „за“, 3 гласа „против“ и 4 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 Настоящото становище цели сближаване със социалната икономика на Латинска Америка като организиран сектор на гражданското общество, който като цяло е останал изключен от дейностите за сътрудничество на Европейския съюз. Това сближаване се реализира при зачитане на латиноамериканското многообразие и отчитане на различията между двата региона. Поради това, и независимо от други възможни термини, за целите на настоящия текст се приема за най-подходящо да се използва изразът „социална и солидарна икономика“ (ССИ).

1.2 В своята Резолюция № 47/90 ООН обяви първата събота на месец юли всяка година за Международен ден на кооперациите, а в Резолюция № 64/136 обяви 2012 г. за Международна година на кооперациите. МОТ няколкократно (последно в своята Резолюция № 193) отдаде признание на положителните аспекти на кооперативното движение и ССИ. МВФ и Световната банка също засвидетелстваха интерес към този сектор. На свой ред ЕС многократно е отдавал признание на важността на кооперативното движение и социалната икономика. ЕИБ от своя страна участва в проекти с латиноамерикански предприятия от ССИ. Меркосур и други латиноамерикански организации също са заявявали подобна позиция по тези въпроси. Настоящото становище изразява съгласие с тях.

1.3 Целта на настоящото становище е да постави основите за дейностите на ЕИСК за подготовка на 7-ата среща между организациите на гражданското общество на ЕС и Латинска Америка, която ще се проведе през 2012 г. в Сантяго де Чили. Предлага се представители на ССИ от Латинска Америка и ЕС да бъдат поканени да се включат както в подготвителните дейности, така и да присъстват на срещата, за да се запознаят със съдържанието на настоящото становище чрез конструктивен диалог. Предлага се също 7-ата среща да се произнесе относно резултатите от този диалог. ЕИСК констатира, че ССИ намира решения на сериозни случаи на нарушения на основните права и липса на социална и икономическа справедливост в Латинска Америка. Това е ключов инструмент в борбата за достоен труд и преодоляване на сивата социална икономика, което е от решаващо значение в процесите на развитие на местно равнище и социалното сближаване. ССИ стимулира плурализма и икономическата демокрация. Поради това се счита за приоритетно да

се насърчават всички тези способности и въздействия, които ще допринесат за наложителната промяна на модела на производство.

1.4 Съвместното съществуване и сътрудничеството между различните тенденции на ССИ в Латинска Америка се счита за много полезно. От една страна, ССИ с по-силно изразен предприемачески характер следва да се насърчава да оказва въздействие върху цели, основани на принципите на солидарността, и да не отдава приоритет на увеличаване на печалбата, а да участва повече в постигането на общо благосъстояние. От друга страна, ССИ с по-голям компонент на социалнополитическа трансформация следва да приеме, че предприятията трябва да бъдат ефикасни и да получават печалба, създавайки мрежи, които им помагат да останат на пазара. Поради това ССИ не трябва да се поставя в контекста на икономиката на бедността, а на промяната на тенденциите, обвързвайки развитието, икономическата ефективност и социалната справедливост с цел премахване на всякакъв вид неравновесие.

1.5 ССИ в Латинска Америка среща големи проблеми, които затрудняват нейното развитие: един от най-съществените е липсата на видимост в социален и институционален план. За това допринася и отсъствието на стриктно прилагани процеси на измерване и количествено остойностяване, което пречи да се установят нейните мащаби и важните ѝ социални последици. Необходимо е спешно да се предприемат важни стъпки за изработване на статистики, одобрени в международен план в страните от Латинска Америка, което предполага сътрудничество на международни организации като Икономическата комисия за Латинска Америка и Карибския басейн на ООН (ИКЛАК), Международния кооперативен съюз за региона на Америка, Fundibes, Císora или Círiec. Липсата на институционално присъствие на представителните организации на ССИ представлява сериозен проблем, който трябва да се реши посредством признанието ѝ от страна на публичната администрация и останалите социални участници като партньор в консултативните органи по социалните и икономическите политики. Икономическите и социалните съвети и други организации за социално участие са добро средство за участие и от страна на организациите на ССИ.

1.6 С изключение на някои добре познати изключения, липсата на цялостни и приобщаващи публични политики по отношение на ССИ представлява голяма пречка за нейното

утвърждаване и еволюция. Изключително важно е да се премине отвъд предложенията, основаващи се единствено на преки икономически помощи, отпускани безвъзмездно, насърчавайки действия, насочени към решаване на проблема с нейните източници на финансиране. Трябва да се приемат структурни политики от общ интерес, включващи решения по отношение на законодателството, на развитието на обучението за иновации и на професионалните квалификации, както и в сферата на висшето образование. Трябва да се насърчава участието на ССИ в развитието на социалната защита посредством системи за здравеопазване, управлявани заедно с ползвателите им. Трябва да се утвърдят действителни държавни политики, като се осигури тяхната приемственост независимо от последователните смени на правителствата.

1.7 Синдикатите, в сътрудничество с други социални участници, включително ССИ, могат да играят важна роля за развитието на институционални механизми за борба със случаите на нередности и измами, които са резултат от сивата икономика и появата на „фиктивни“ самостоятелно заети лица. Могат да имат и принос за гарантирането на достоен труд и универсални и качествени публични услуги, както и да дадат гласък на дейности за „изграждане на капацитет“.

1.8 Посочените в настоящото становище съображения и предложения следва да бъдат включени в политика за международно сътрудничество на ЕС с Латинска Америка по въпросите на ССИ. Трябва да се даде ход на проекти за сътрудничество, предназначени да превърнат жизнестойчиви предприятия от ССИ във фактори за социално сближаване, местно развитие, плурализъм, икономическа демокрация и масово излизане на светло на икономиката и работните места. ССИ трябва да заема приоритетно място в сътрудничеството на ЕС с цел да се благоприятства утвърждаването на мрежи, които способстват за изпълнение на политиките за икономическо сътрудничество и съвместно развитие. Проектите за сътрудничество в областта на ССИ трябва да улесняват координацията на своите участници и мрежи и да избягват фрагментирането и дублирането: от съществено значение е да се предприемат действия, които са по-стратегически и международно ориентирани.

1.9 От друга страна, в този момент на световна криза е необходимо да се укрепят стопанските и търговските връзки между ССИ в ЕС и в Латинска Америка. Опитът от добрите практики на ССИ в Латинска Америка може да послужи като пример за подражание. Подчертава се необходимостта търговските споразумения, които се сключват със страните от Латинска Америка, да насърчават развитието на малките и средните предприятия и микропредприятията, и по-специално на ССИ.

2. Социалната икономика в Латинска Америка

2.1 Двойствен характер на понятието

2.1.1 Подходът на настоящото становище спрямо ССИ на Латинска Америка почива на две неизбежни предпоставки: от една страна, отчитане на съществуващите различия между социалната действителност в ЕС и в Латинска Америка, а, от друга страна, на факта, че Латинска Америка не е хомогенна. В този смисъл отправна точка на настоящия анализ е зачитането на това многообразие във възможно най-голяма степен. Той цели също да намери общите неща, които позволяват сътрудничество на равна основа, като се вземат под внимание настъпващите трансформации в двата региона (1).

(1) Съобщение COM(2009)/647 относно Стратегия „ЕС 2020“. ОВ С 347 от 18.12.2010 г., стр. 48-54 относно „Насърчаване на социално-икономическите аспекти на отношенията между ЕС и Латинска Америка“.

2.1.2 В Латинска Америка най-често се използват два термина: социална икономика и солидарна икономика. Последният се използва в по-общ смисъл, като съществуват противоположни идейни позиции за това какво означава той (например понятието „народна икономика“). Терминът социална икономика се е утвърдил в Европа и се отнася до концепция с несъмнено предприемачески уклон, която представлява алтернативен и различен начин за действие и за която „преследването на печалба“ само по себе си не представлява проблем. По тази тема ключовият въпрос е начинът за разпределение на получените излишък, тъй като от предприемаческите дейности на социалната икономика се очаква да бъдат конкурентоспособни и да генерират печалба. В ЕС терминът социална икономика и неговото значение са общоприети (2). В Латинска Америка се среща многообразие от критерии.

2.1.3 През последните години, преди всичко като последица от политическите и икономическите промени, настъпили в Латинска Америка, за обозначаване на този сектор обикновено се използва изразът „социална и солидарна икономика“ (ССИ) (3). Предлагаме той да се използва по отношение на Латинска Америка.

2.1.4 Като първи подход можем да открием общото в цялата социална и солидарна икономика: фактът, че е съставена от организации от частен характер, създадени за удовлетворяване на лични и обществени потребности, а не за да обслужват интересите на капиталовите инвеститори. Ситуацията по отношение на ССИ в Латинска Америка се различава в отделните страни, макар че някои модели ясно се открояват във всички. Тези общи характеристики вероятно биха могли да намерят израз в по-сходно тълкуване на понятието. ССИ в Латинска Америка е съставена предимно от различни видове кооперации, взаимоспомагателни дружества, фондации, сдружения, работническо-мениджърски дружества, организации за социална солидарност, обединения с граждански характер и микропредприятия. Тези предприятия и организации се основават на солидарността и социалната отговорност. Повечето от тях функционират на пазара, но понякога създават специални пазари (справедлива търговия), където се прилагат принципи, различни от тези на конкуренцията.

2.1.5 Организацията и предприятията от ССИ имат характеристики, които ги отличават от тези с публични и частни капитали, но и те произвеждат стоки и услуги. Поради това предприятията от ССИ не са изключително или предимно благотворителни организации, нито пък с изцяло нестопанска цел: приходите са необходими. Основният въпрос е начинът за разпределяне на печалбата от дейността, която не се измерва само с финансовата рентабилност и генерирането на печалба за техните членове, но и със социалната стойност, която добавят.

(2) Становище на ЕИСК INT/447, ОВ С 318 от 23.12.2009 г., стр. 22-28, относно „Многообразие на формите на предприятия“; Доклад „Тоia“ INI/2250/2008; Становище на ЕИСК относно „Насърчаването на кооперативните дружества в Европа“, ОВ С 234 от 22.9.2005 г.; Становище на ЕИСК относно „Социалната икономика и единният пазар“ (ОВ С 117 от 26.4.2000 г.). В този смисъл приетите неотдавна испански и португалски Закон за социалната икономика от 2011 г., както и други нормативни актове на държавите членки, регламентиращи структури на ССИ.

(3) Изразът се използва например в неотдавнашния Работен документ от 2010 г. на МОТ, изготвен от неговия Международен център за обучение, относно „Социалната и солидарна икономика: изграждане на общо разбирание“.

2.2 Измерения и измерване

2.2.1 Един от големите проблеми, които спъват развитието на латиноамериканската ССИ, е трудното систематизиране на информацията за този сектор, което го прави още по-невидим в обществото. Трябва да се знае какво е реалното въздействие на ССИ, а не само да се правят догадки за него. Поради тази липса на измервания е много трудно да се открият истинската социална значимост и сравнителните разлики спрямо други видове предприятия по отношение на въздействието на икономическите, социалните и солидарните ѝ дейности. В Европа се настоява за същите неща за този сектор: статистическо признание, създаване на надеждни публични регистри и сателитни сметки за всеки институционален сектор и бранш, за да се постигне по-голяма видимост⁽⁴⁾.

2.3 Организации на ССИ

2.3.1 Както в много страни на ЕС, и в Латинска Америка е от първостепенно значение да се реши въпросът с липсата на достатъчно утвърдено, интегрирано и ефективно представителство на ССИ. Макар и да е постигнат голям напредък през последните години, необходимо е представителните структури на различните категории ССИ да се структурират съгласно критериите за пирамиден състав, отдолу нагоре, по секторен и териториален признак, но като се избягва разпокъсаността и конкуренцията между тях и корпоративния свят. Благодарение на близостта на тези организации до местните и регионалните власти, те могат да бъдат разглеждани като организации за изпълнение на общественополезни функции и за иновации, способни да намерят отговор на най-важните социално-икономически проблеми.

2.3.2 Когато организациите на ССИ⁽⁵⁾ получат нужното признание, за да имат истински капацитет за диалог и преговори, те си извоюват области на влияние с цел да постигнат синергии в сферата на изграждане на капацитет, ефективност на предприятията, корпоративна социална отговорност, нови модели на

(4) В Латинска Америка не съществуват надеждни статистически данни, но според проучванията, разработени от Fundibes през 2009 г., по приблизителни и предварителни оценки има над 700 000 организации на ССИ с близо 14 милиона членове. Освен това размерът на сивата икономика в целия регион силно затруднява точното или приблизителното количествено остойностяване. От своя страна Международният кооперативен съюз (ACI) счита, че Латинска Америка е регионът с „най-бърз растеж“ на нови кооперации и членове (2009 г.); Ипасоор в Уругвай посочва някои цифри за 2008 г.: 1 164 кооперации, 907 698 активни партньори с годишно производство на стойност 1 708 милиона долара (3,2 % от общото производство), 27 449 работници. По данни за 2008 г.: Аржентина: 12 760 кооперации и 9392 713 членове; 4 166 взаимоспомагателни дружества и 4 997 067 членове; 289 460 работници (източник: INAES). Чили: 1 152 кооперации и 1 178 688 членове; 536 взаимоспомагателни дружества (източник: Fundibes). Колумбия: 8 533 кооперации и 139 703 членове; 273 взаимоспомагателни дружества и 4 758 членове (източник: Confescoor). Гватемала: 841 кооперации и 1 225 359 членове (различни източници). Парагвай: 453 кооперации и 1 110 000 членове (източник: Fundibes). За Бразилия вж. бележка 9. Има проучвания, които показват силата на ССИ по време на криза. Но всички тези данни и оценки са по-скоро интуитивни и приблизителни, отколкото подлежащи на проверка.

(5) Примери за представителни организации: Confescoor (Колумбия), Сопасоор (Коста Рика), Confescoor (Гватемала), Сопрасоор (Парагвай), Хондураска конфедерация на кооперациите, ОСВ (Бразилия), Сопасоор (Доминиканска република), Сидесоор (Уругвай), Мексикански съвет на предприятията на солидарната икономика и Сососоор (Мексико). На международно равнище: клоновете за Америка на Международния кооперативен съюз (ACI-América), Сисора и друти.

управление, противодействие на лошите практики и в крайна сметка, по-голямо въздействие в икономическата система.

2.4 Публични политики

2.4.1 Една от задачите, които ССИ трябва да разреши, е свързана с начина за създаване на споразумения и обединения с публичните власти на основата на взаимно зачитане и независимост. Ето защо публичните политики са сред бъдещите агриважности въпроси и представляват приоритетна цел на ССИ в Латинска Америка. Политиките, които се основават главно на преки икономически помощи, отпуснати безвъзмездно, са източници, които не могат да бъдат контролирани и предвиджани и след време могат да се превърнат в инструмент за натиск и манипулация. Политики, които са строго палиативни или осигуряват единствено подпомагане, благоприятстват лошите практики.

2.4.2 Нужно е да се стимулират цялостни и насърчаващи участието политики в съответствие с основните цели на ССИ и на правителствата, които се интересуват от възможностите на ССИ за мобилизиране на общностни и пазарни ресурси с цел да се добият общи ползи с новаторски решения на комплексни проблеми. Социалните цели на публичната администрация безспорно са близки до тези на организациите на ССИ за удовлетворяване на належащите нужди на хората⁽⁶⁾.

2.4.3 За ССИ достъпът до финансиране е ендемичен проблем, който сериозно спъва нейното развитие. ССИ се финансира преди всичко от вноските на своите членове и поддръжници, а не от спекулативния капитал на трети лица. Същевременно в нея са широко застъпени практики в полза на общия интерес. Като цяло публичните мерки са много оскъдни и недостатъчни по отношение на създаването на способности за редовно финансиране посредством законодателни реформи и макроикономически мерки, съобразени със ССИ. Необходими са истински държавни политики, които включват ССИ в общото икономическо планиране: политики за финансиране на индустрията за вливане на свежи капитали, с насърчаване на фондовете за рисков капитал; финансиране на икономическото участие на работниците и партньорите, насърчаване на обучението на групи от предприятия и участието на ССИ във възлагането на обществени поръчки. Наложително е да се преосмислят мерките, които налагат неоправдани ограничения пред развитието на собствени финансови органи на ССИ като етичната банка и микрофинансирането.

2.4.4 Повечето страни трябва да определят ясни насоки за политически действия, като разработят координирани програми, предназначени за различни равнища, компетенции и административни структури, за да институционализират ССИ и да я разглеждат в междусекторен план. Административните процедури не са достатъчно гъвкави и липсва ефективна хармонизация на национално и наднационално равнище във връзка с общите насоки за насърчаване и подкрепа на ССИ. Липсват публични политики, чиято цел е да се избегне унищожаването на малките социални предприятия и местната производствена и солидарна среда, политики за професионално обучение и

(6) Публични институции за ССИ: Infосоор (Коста Рика), Dansocial (Колумбия), Incсоор (Парагвай), INAES (Аржентина), Senaes (Бразилия), Ипасоор (Уругвай) или Insafосоор (Салвадор).

обучение за управление на предприятия по-специално на общинско равнище ⁽⁷⁾, както и политики за приспособяване на нормативната рамка към различните форми на ССИ. Трябва да се направи специално позоваване на необходимостта от изпълнение на публични политики за образование (Препоръка 193 МОТ - 2002 г.), насочени към ССИ. Публичната администрация, в това число университетите, и ССИ не са положили достатъчно усилия за съвместна работа.

2.5 Икономическото развитие в Латинска Америка и ролята на ССИ

2.5.1 Справедлив икономически растеж и развитие

2.5.1.1 Латинска Америка се развива положително в макроикономически план по отношение на стандартния растеж, макар и с разлики между отделните страни. За съжаление обаче този растеж се наблюдава в социална среда с огромно неравенство, ширеща се и трайна безработица в определени социални сектори, обща несигурност на работните места и участия на социална изолация и бедност. Все пак преоценката на „проактивната държава“, съзнаваща неустойчивия характер на тази социална двойственост, изглежда насърчава един по-справедлив растеж ⁽⁸⁾ с грижа за околната среда.

2.5.1.2 Приносът на една утвърдена ССИ в Латинска Америка за управление на развитието се състои преди всичко в разрешаване на тежките случаи на бедност, неравенство, изолация, сива икономика, експлоатация на човека, липса на социално сближаване, делокализация на предприятия и в крайна сметка в принос за по-справедливо разпределение на печалбата и богатството, като по този начин спомага за наложителната промяна на модела на производство. Именно в това се състои ролята на ССИ, която предлага социални услуги и има сравнителни предимства спрямо други сектори по отношение на ефективност при разпределянето и производството на преференциални социални стоки и услуги. Благодарение на способността ѝ да достига до широки слоеве от населението и в територии, които обикновено са отдалечени от властовите и икономическите центрове, тя е в най-добра позиция да изпълнява задачата за постигане на по-справедливо развитие.

2.5.2 Сива икономика и социални права

2.5.2.1 Сивата икономика е широко разпространено явление в Латинска Америка, което се среща и в някои райони на ЕС (скрита икономика) и се характеризира с полагане на труд или развитие на стопанска дейност при пълно или частично отсъствие на социални осигуровки и спазване на приложимото законодателство. Безработицата, несъобразената с квалифи-

кацията заетост и лошите условия на труд, в разрез с позициите на МОТ относно достойния труд ⁽⁹⁾, са наболял проблем. Забелязва се пряка връзка между заетостта в сивата икономика или несъобразената с квалификацията заетост и бедността, която продължава да е ендемична сред жените, младите хора, коренното население или лицата от африкански произход и хората с увреждания както по отношение на заетостта в сивата икономика, така и на равенството на заплатите и третирането. За разлика от тях, наред с други участници, ССИ е ефективен инструмент за борба срещу сивата икономика, тъй като помага на предприятия и лица да излязат на светло и да бъдат социално осигурени. Освен това служи за избягване на появата на практики, целящи утвърждаване на користното възлагане на публични услуги на подизпълнители без гаранции и с ниско качество, в ущърб на социалната защита на бенефициерите. Синдикатите, в сътрудничество с други социални участници, включително ССИ, могат да играят важна роля за развитието на институционални механизми за борба със случаите на нередности и измами, които са резултат от сивата икономика и появата на „фиктивни“ самостоятелно заети лица. Могат да имат и принос за гарантирането на достоен труд и универсални и качествени публични услуги, както и да дадат тласък на дейности за „изграждане на капацитет“.

2.5.2.2 МОТ признава ролята на ССИ, тъй като ценностите и принципите, на които се основават нейните предприятия, включват зачитане на основните принципи и права на работното място ⁽¹⁰⁾. В този смисъл ССИ демонстрира способността си да разширява обсега на услугите за социална защита до лицата и потребителите, които не са обхванати от данъчните системи за социално осигуряване, да спомага за преодоляване на дисбаланса на пазара на труда и да гарантира равнопоставено третиране.

2.5.2.3 Има много неформални групи от самостоятелно заети лица в ССИ, които нямат възможност за професионално обучение, финансиране или официално признание. Наличието на връзки, основаващи се на реципрочност и доверие сред малките производители или занаятчии, би могло да доведе до процеси на официално утвърждаване чрез предприятията на ССИ, като се има предвид, че например производители, които не членуват в организации на производители, на практика нямат средства за достъп до официалния пазар. Трябва да се насърчава участието на ССИ в развитието на социалната защита посредством системи за здравеопазване, управлявани заедно с ползвателите им. От първостепенна важност е да се изкорени сивата икономика, която може да съществува в рамките на самата ССИ.

⁽⁷⁾ В съответствие с посоченото за МСП в становището на ЕИСК REX/180 (15.2.2006 г.), ОВ С 88 от 11.4.2006 г., стр. 85-93, относно „Отношенията с Мексико“.

⁽⁸⁾ По данни на Икономическата комисия за Латинска Америка и Карибския басейн на ООН (ИКЛАС), повече от половината население (350 милиона души) в този район живее под прага на бедността, а 22 милиона деца трябва да работят, за да оцелеят. Трябва да се изтъкнат като образцови мерките, предприети от правителството на Бразилия през последното десетилетие, които помагат на милиони хора да излязат от крайната бедност. ССИ в тази страна допринася за тези постижения с помощта на SENAES и стратегията на нейния ръководител проф. Paul Singer. Както той наскоро заяви: „ССИ се нуждае от повече пари, пазари и познания.“

⁽⁹⁾ Според Картата на солидарната икономика в Бразилия в страната съществуват 22 000 предприятия, от които една трета работят в сивата икономика (www.fbes.org.br). Вж. и становище на ЕИСК REX/232, ОВ С 256 от 27.10.2007 г., стр. 138-143, относно „Отношения ЕС-Централна Америка“, становище на ЕИСК SOC/250, ОВ С 93 от 27.4.2007 г., стр. 38-41, относно „Осигуряване на достоен труд за всички“ и работен документ от 12.10.2009 г. относно „Стратегии за запазване и създаване на работни места, по-специално за жените и младите хора“ на Парламентарната асамблея на страните от Европейския съюз и Латинска Америка (Евролат).

⁽¹⁰⁾ Работен документ 2011 г. „Социална и солидарна икономика: нашият общ път към достоен труд“ на адрес <http://socialeconomy.itcilo.org/en/2011-readers>. Препратката е използвана и към параграф 3.2 на настоящото становище.

2.5.3 Местно развитие и социално сближаване

2.5.3.1 За всеки подход към развитие е жизненоважно да се постави за цел определянето на минимални параметри за социално сближаване⁽¹¹⁾. Местните власти си дават сметка колко е важно да се подкрепят предприемачите в ССИ за съживяване на селските и градските райони. Тези предприятия създават местни работни места и печалбата им остава в обращение на местно равнище, което стимулира натрупване, предназначено да бъде реинвестирано на същата територия. По този начин се гарантират първичните процеси на социално сближаване с местен контрол на инвестициите, продуктите и услугите и обращение на печалбата с оглед на използването ѝ в местната и регионалната икономика, което води до икономическа стабилност.

2.5.3.2 ССИ показва способността си да създава и разширява предприемаческата култура и предприемаческата среда и да свързва стопанските дейности с местните производствени нужди. ССИ стимулира процеси на вътрешно развитие в селските райони, за възстановяване на индустриални зони със затихващи функции и обновяване на западащи градски райони, като по този начин облекчава важни териториални дисбаланси, без да се придържа към един-единствен модел на местно развитие, а като позволява използването на различни подходи в зависимост от социалните и икономическите нужди на териториално равнище.

2.5.3.3 ССИ улеснява териториалната самостоятелност, като отдава специално значение на гражданското общество при определяне на модела на развитие на района и контрола върху развитието на процесите на растеж и структурни промени. Селскостопанските кооперации са изключително важен елемент в тези процеси. Политиките за социално сближаване трябва да се съсредоточат върху местното равнище (селски и градски райони), за да гарантират основни социални услуги, инфраструктура и образование. ССИ изпълнява ключова роля в тази задача.

2.5.4 Плурализъм и икономическа демокрация

2.5.4.1 ССИ не е маргинален сектор, а институционален елемент на икономическата система, заедно с публичния сектор и частния капитал. По този начин тя създава икономически плурализъм и осигурява противотежест на останалите два. ССИ допринася за устойчивото развитие, стимулира нестопанския сектор и осигурява равни възможности чрез системите си за насърчаване на образованието. Тя е жизненоважна за постигане

на социална стабилност, устойчивост на икономическия растеж, преразпределение на печалбата и прилагане на икономически алтернативи.

2.5.4.2 Функционирането на ССИ въз основа на принципа на демокрация и участие на хората във вземането на решения за икономическите процеси предполага непрекъснато обучение по демокрация и гражданско участие. Тя изгражда социална среда и потенциалът ѝ за успешно участие в разрешаването на конфликти и в полза на мира и социалната справедливост я превръща в незаменим елемент от икономическата и социална система в Латинска Америка.

3. Международно сътрудничество по въпросите на ССИ

3.1 Необходимост от сътрудничество

3.1.1 Както в ЕС, така и в Латинска Америка ССИ почива на сходни принципи и практики. Следователно тези общи точки могат да бъдат благотворни за сътрудничеството между двата региона и да са в полза както за устойчивото развитие, така и за търговския и стопанския обмен.

3.1.2 Заявявайки още веднъж посоченото по други поводи от ЕИСК, се изтъква необходимостта търговските споразумения, които се подписват със страните от Латинска Америка, да насърчават развитието на малките и средните предприятия и микропредприятията, и по-конкретно на ССИ⁽¹²⁾.

3.2 Мрежи

3.2.1 Мрежите, съставени от представителни организации на ССИ, социални предприятия, информационни, изчислителни и иновационни центрове, както и висши учебни заведения, могат да изградят платформи, работещи за отстраняване на установените големи пропуски. ЕС може да бъде особено полезен в изпълнението на тези цели, но мерките не трябва да бъдат предназначени единствено за страните или районите с най-ниски доходи, а и за нововъзникващите страни и региони със средни доходи, които трябва да утвърдят своето социално сближаване и справедлив растеж. Наличието на ССИ, ползваща подкрепата на надеждни мрежи, би помогнало да се установят най-належащите потребности и най-ефективните проекти, така че международното сътрудничество на ЕС да стане по-селективно. Действията на ЕС за създаване на мрежи между Латинска Америка и други развиващи се региони (Африка, Азия, ...) въз основа на ССИ могат да бъдат изключително важни⁽¹³⁾.

3.3 Сътрудничество за развитие и съвместно развитие в ССИ

3.3.1 ЕС може да подходи към сътрудничеството чрез изпълнение на **Бизнес планове за ССИ в полза на устойчивото развитие**⁽¹⁴⁾, в които участват ангажираните с въпроса правителства от Латинска Америка и си сътрудничат

⁽¹¹⁾ Сред многото документи на тази тема могат да бъдат посочени: ЕИСК: 6-а среща на организираното гражданско общество между ЕС и Латинска Америка през 2010 г. Работен документ на Икономическата комисия за Латинска Америка и Карибския басейн на ООН (ИКЛАК) за Срещата на високо равнище на държавните и правителствени ръководители в Сантяго де Чили през 2007 г. ЕИСК REX/257, ОВ С 100, 30.4.2009 г., стр. 93–99, относно „Отношенията Европейски съюз - Бразилия“. ЕИСК REX/232, ОВ С 256, 27.10.2007 г., стр. 138–143, относно „Отношенията Европейски съюз – Централна Америка“. ЕИСК: Споразумение за асоцииране между ЕС и Централна Латинска Америка. Среща на високо равнище в Гуадалахара между ЕС и Латинска Америка. ЕИСК: 4-а среща на организираното гражданско общество между ЕС и Латинска Америка и Карибския басейн през 2006 г. ЕИСК REX/210, ОВ С 309, 16.12.2006 г., стр. 81–90, относно „Отношенията Европейски съюз – Андската обшност“. ЕИСК REX/180 относно „Отношенията Европейски съюз – Мексико“. ЕИСК REX/135, ОВ С 110, 30/04/2004 г., стр. 40–54, относно „Споразумение за свободна търговия на Северна и Южна Америка“. ЕИСК REX/13, ОВ С 169 от 16.6.1999 г. И особено тясно свързано с темата ЕИСК REX /152, ОВ С 110, 30.4.2004 г., стр. 55–71, относно „Социалното сближаване в Латинска Америка и Карибския басейн“.

⁽¹²⁾ ЕИСК REX/277, ОВ С 347, 18.12.2010 г., стр. 48–54, „Насърчаване на социално-икономическите аспекти на отношенията между ЕС и Латинска Америка“ Вж. също позициите, приети от ЕИСК относно различните търговски споразумения със страните от този регион.

⁽¹³⁾ В тази връзка трябва да се проучи ролята, която изпълнява Китай на глобално равнище и неговата значимост в множество аспекти като участник в стратегически съюзи. В Латинска Америка съществуват важни мрежи като Red del Sur (Меркосур); Unisol (Бразилия) или Фонда FIDES (Мексико).

⁽¹⁴⁾ Връзката между ССИ и екологичната устойчивост е една от отличителните ѝ характеристики. В тази връзка вж. раздел 9 от документа, посочен в бележка 10 на настоящото становище, по отношение на т.нар. „зелени работни места“. Вж. също ОВ С 48, 15.2.2011 г., стр. 14–20 и ОВ С 48, 15.2.2011 г., стр. 65–71.

организации на ССИ от двата континента, като се създадат програми за подпомагане и техническа помощ за предприемачите в рамките на активните политики за заетост. По този начин присъствието на ЕС в Латинска Америка ще се разглежда като нещо повече от търговски интерес.

4. 2012 г. като повратна точка: Международна година на кооперациите (ООН); 7-а среща на организираното гражданско общество между Европейския съюз и Латинска Америка

4.1 ООН обяви **2012 г. за Международна година на кооперациите** с резолюция на своето Общо събрание (64/136). Сред важните изявления в резолюцията, които

изтъкват приноса на кооперациите за икономическото и социално развитие в глобален мащаб, ООН призовава по-специално за активното им популяризиране през 2012 г. С настоящото становище се подкрепя изцяло текста на тази резолюция и се изразява съгласие с предложенията в нея.

4.2 През 2012 г. ще се проведе и **7-ата среща на организираното гражданско общество между Европейския съюз и Латинска Америка**. В рамките на тази среща и в подготовителните заседания ще бъдат проведени работни срещи, посветени на съдържанието на настоящото становище с представители на ССИ от Латинска Америка и Европейския съюз, с цел да се постигне съгласие по препоръките в окончателния документ.

Брюксел, 22 февруари 2012 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Staffan NILSSON
